

Frits van Eeden

Ik maak er iets bijzonders van, dus zwijg als het graf

Onna, nooit van gehoord. Toch moet ik er heen want Frits van Eeden woont er. Hij wordt 60 jaar en viert dat met een grote tentoonstelling in Pulchri.

Na een vlot verlopen treinreis en een korte rit naar Onna lopen wij samen zijn huis in. Het blijkt een overblijfsel te zijn van een minidorpskerkje. Eigenhandig door Frits verbouwd tot een modern en praktische woning. Met etage! De grond eromheen is herschapen in een verrassend mooie tuin, waarin op onverwachte plaatsen grote beelden staan. Ook in een zelf gegraven vijver staat een beeld, terwijl eenden en ganzen zich in het water vermaken.

"Er zijn geen knekels gevonden," zegt Frits "want er was geen kerkhof. Kom, we gaan naar het atelier". Dat bevindt zich in Giethoorn. Het is vanuit de verte duidelijk zichtbaar. Een groot wit gebouw, een soort loods. Wit met hoge muren en veel glas. Vier meer dan levensgrote dansende figuren, gemaakt van staalplaten, staan voor de gevel.

"Komen er ook beelden in Pulchri te staan?", is mijn vraag.

Frits: "Ik denk van wel. Ik heb de grote zaal en daar kunnen best ook beelden bij. Weet je, ik ben bijna 39 jaar lid van Pulchri en heb nog nooit in het blad gestaan. Twee en twintig was ik, een jong broekje, toen ik in Aemstelle in Amstelveen mocht exposeren, samen met Theo Bitter.

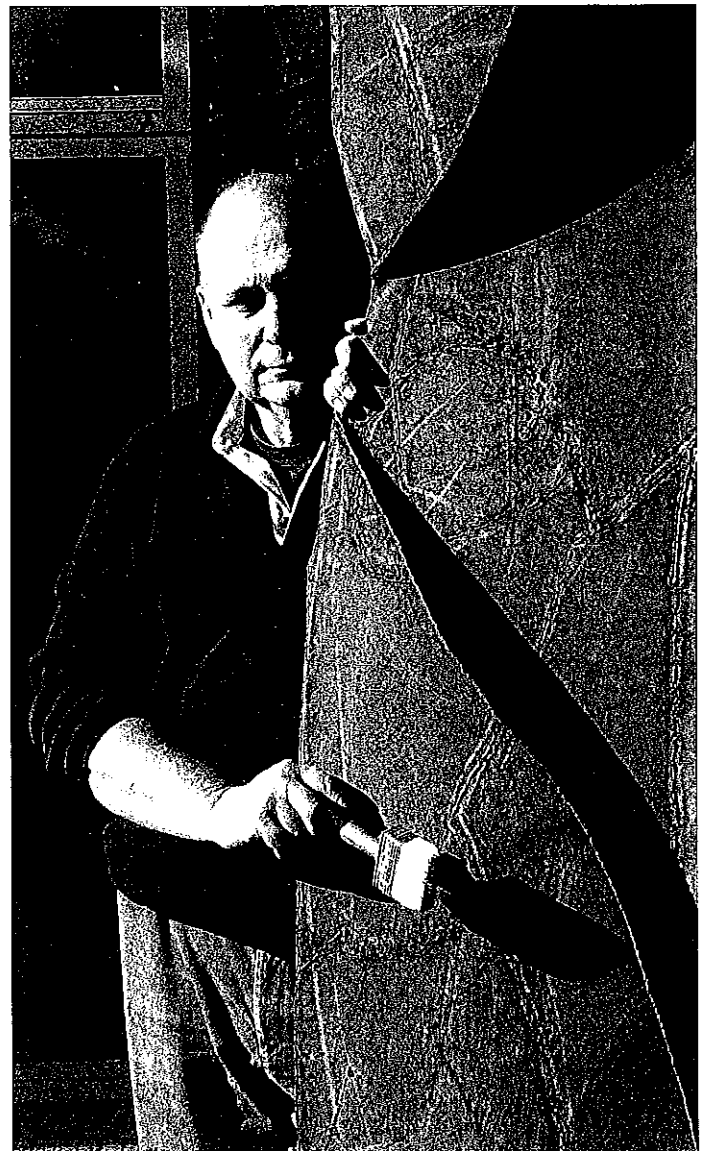
Natuurlijk vond ik dat geweldig. Theo was reeds een naam. Theo vroeg: 'Waar kom je vandaan?' Ik antwoordde: 'Uit Den Haag'. Waarop Theo zei: 'Dan moet je lid van Pulchri zien te worden'."

Frits reageerde met: "Dat zijn allemaal mannen in grijze pakken. Bovendien kan je alleen maar lid worden in één categorie. Ik ben kunstenaar en doe waar ik zin in heb". Theo: "Daar heb je gelijk in. Ik zal zien wat ik voor je doen kan". Na enkele weken hadden hij, Jan Goeting en Dirk Bus zich unaniem uitgesproken voor Van Eedens lidmaatschap in twee categorieën. "Ik was de eerste" zegt Frits, niet zonder trots.

Met Jan Goeting is hij zijn hele leven bevriend gebleven. Die heeft hem aangespoord zijn eigen ideeën te volgen. Zijn invloed is nog steeds enigszins merkbaar.

Schetsen langs de plint

Aan de hoge muren hangen enorme schilderijen. Paarden in de bekende Van Eeden-vormen tot kleurrijke paarden geabstraheerd. Op de vele tafels liggen schilderijen in een beginstadium. Langs de plint verschetsen. Frits:

"Gelukkig heb ik een aardige dosis zelfkritiek."

"Ik start met een gesso-ondergrond. En ben tegelijkertijd met vijf of zes, zeven schilderijen bezig.

In die ondergrond schets ik het een en ander. Dan ontstaat er een structuur in en schilder ik verder met verdunde olieverf met extra medium. Laag over laag in verschillende kleuren. Al werkend ontstaan er onverwachte dingen en effecten. Ik blijf aan meerdere schilderijen werken om de continuïteit er in te houden. Overigens, tachtig procent van de werken die ik maak zijn ontwerpen voor beelden. Als ik zo van het ene werk naar het andere loop zie ik ineens wat er aan ontbreekt. Het heeft de goede kleur nog niet of de vorm ontbreekt of het belangrijkste deugt niet. Wat kan ik nog doen om het contrast te verbeteren. Ik hoop niet in herhaling te vervallen. Gelukkig heb ik een aardige dosis zelfkritiek, dat helpt.

Enfin, je zult het resultaat wel in Pulchri zien. Een sfeer van leven, hoop en liefde. Ik ga overmorgen voor een week of vier naar Amerika, naar Florida. Daar geef ik altijd een halfjaar les in onze winter; dan is het daar zomer. Dit jaar zijn er festiviteiten voor mijn zestigste verjaardag en heb ik tevens in het Museum of Art and Science een overzichtstentoonstelling. Mijn werk werd al in 1979 door de jury van het Artist Forum of the Brevard Art Centre and Museum Melbourne (Florida) tot 'Best Show' uitroepen en ik kreeg toen mijn eerste 'one man'-expositie in bovengenoemd museum. Met een levensgroot beeld van twee paarden. Deze keer blijf ik niet lang, het werk in Pulchri roept.

Als ik over enige weken terug ben ligt alles hier voorbereid klaar en kan ik zo beginnen. Dan heb ik genoeg maanden om een mooie tentoonstelling te maken. Plus iets geheel nieuws. Ik hoop dat het lukt. Ondanks dat jij nu weet wat ik van plan ben, de schetsen staan tegen de muur, weet je van niets. Ik maak er iets bijzonders van, dus zwijg als het graf."

Marianne Dommissie (tekst en foto)

Frits van Eeden exposeert van 6 t/m 28 maart in de Grote zaal